

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Adéla Vinklerová

Rozpočet obce se zaměřením na rozpočet obce Srch

Bakalářská práce

Olomouc 2017

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Rozpočet obce se zaměřením na rozpočet obce Srch vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Pardubicích dne 24.3.2017

.....
Adéla Vinklerová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí této bakalářské práce JUDr. Kristýně Řezníkové, za její odborné vedení práce a za velmi přínosné připomínky pro zpracování.

OBSAH

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Základní pojmy a prameny práva	9
1.1 Ústavní a zákonné vymezení základního územního samosprávného celku	9
1.1.1 Ústava České republiky	9
1.1.2 Listina základních práv a svobod	9
1.1.3 Evropská charta místní samosprávy	10
1.1.4 Zákon o obcích	10
1.1.5 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů	11
1.2 Rozpočet	12
1.3 Rozpočtová soustava České republiky	12
1.4 Rozpočtová skladba	13
1.5 Veřejné finance	13
2 Rozpočet obce	14
2.1 Rozpočtové zásady	14
2.1.1 Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu	14
2.1.2 Zásada včasnosti rozpočtu	14
2.1.3 Zásada časového ohraničení veřejných rozpočtů	15
2.1.4 Zásada reálnosti a pravdivosti	15
2.1.5 Zásada účelovosti	15
2.1.6 Zásada úplnosti a jednotnosti	15
2.1.7 Zásada přehlednosti veřejných rozpočtů	16
2.1.8 Zásada dlouhodobé vyrovnanosti	16
2.1.9 Zásada publicity	17
2.1.10 Zásada efektivnosti a hospodárnosti	17
2.1.11 Zásada přednosti výdajů před příjmy	17
2.1.12 Zásada omezení přesunů ve veřejných rozpočtech na úhrady potřeb v těchto rozpočtech nezajištěných	17
2.2 Střednědobý výhled obce	18
2.3 Obsah rozpočtu	18
2.4 Rozpočtový proces	19
2.4.1 Sestavování návrhu rozpočtu	19

2.4.2	Schvalování rozpočtu	19
2.4.3	Hospodaření s rozpočtovými prostředky	20
2.4.4	Kontrola a hodnocení rozpočtu.....	20
2.5	Rozpočtové provizorium.....	21
2.6	Rozpočtová opatření	21
2.7	Závěrečný účet a přezkoumání hospodaření.....	21
2.7.1	Závěrečný účet.....	21
2.7.2	Přezkoumání hospodaření	22
3	Rozpočet obce Srch na rok 2016	24
3.1	Obec Srch.....	24
3.2	Rozpočtové výhledy zahrnující rok 2016	24
3.3	Tvorba rozpočtu na rok 2016.....	25
3.4	Obsah rozpočtu obce Srch	26
3.4.1	Příjmy	26
3.4.2	Výdaje.....	30
3.5	Závěrečný účet obce a přezkum hospodaření	32
3.6	Skutečný rozpočet.....	32
	Závěr.....	35
	Seznam tabulek a grafů.....	37
	Seznam použitých zdrojů.....	38
	Abstrakt	40
	Klíčová slova	41
	Seznam příloh.....	42

Seznam použitých zkratek

Česká republika- ČR

Ústavní zákon č.1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů - Ústava

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů -
Listina

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších
předpisů - malá rozpočtová pravidla - MRP

Fyzická osoba - FO

Právnícká osoba - PO

Samostatně výdělečná činnost - SVC

Daň z přidané hodnoty - DPH

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání
a odstraňování komunálních odpadů - poplatek za komunální odpad

Obecně závazná vyhláška- OZV

Úvod

Důležitým rokem pro tuto bakalářskou práci, je rok 1990. V tomto roce proběhla reforma veřejné správy a bez ní bych nemohla pojednávat o tématu, jaké jsem si zvolila. Byly totiž zrušeny národní výbory a namísto nich vznikly obce, konkrétně zákonem č. 367/1990 Sb.¹ Zákon o obcích byl několikrát novelizován, a nyní je platný a účinný pod číslem 128/2000 Sb.² Díky této reformě, zákonu o obcích, a zejména Ústavě si obce vytváří rozpočet sami. Je to zcela jistě výhoda, jelikož rozpočet obce tvoří zastupitelé, kteří jsou zároveň i občany obce, a můžou tedy více zohledňovat konkrétní požadavky, potřeby dané obce a jejich občanů.

V mé bakalářské práci budu pojednávat o rozpočtu jedné konkrétní obce, o rozpočtu obce Srch. V této obci žiji od narození, a proto se jí chci zabývat. Pokusím se podívat na tvorbu rozpočtu a celkově prozkoumat rozpočet obce Srch z pohledu občana, i zastupitele.

S problematikou obecních rozpočtů se občan setkává každý den. Během každodenního života vidíme okolo sebe mnoho činností, výsledků, věcí, které vznikly díky financování obce. Můžu zmínit například vybudování a udržování dětských hřišť, svoz odpadu, zřízení základní školy, udržování zeleně, čistotu v obci a nespočet dalších věcí. Vše právě zmíněné není zastupitelům lhostejné, a díky tomu zajišťují veškeré služby s tímto spojené. My občané si to ne vždy zcela uvědomujeme a bereme je jako samozřejmost.

V úvodu bakalářské práce vymezím základní pojmy a zákonný rámec této problematiky. Myslím si, že každý dokáže vysvětlit pojem rozpočet, obec apod., ale i tyto základní pojmy je nutné vysvětlit z právního hlediska. Dále se budu zabývat rozpočtovými zásadami, jelikož bez nich by rozpočet obce nemohl vzniknout, musí být stanovena určitá jednotná pravidla pro všechny obce v ČR. Vymezím pojmy vztahující se k danému tématu, jako jsou rozpočtové provizorium, opatření, střednědobý výhled, apod.

Poslední kapitolu budu věnovat praktické části - tvorbě rozpočtu obce a rozpočtu jako takovému. Budu se zabývat obcí Srch, a rozpočtem, který přijala na rok 2016. Pokusím se analyzovat jeho příjmy a výdaje, celkové hospodaření a výsledek tohoto hospodaření. V této kapitole budu používat pro „střednědobý výhled“ pojem „rozpočtový výhled“, jelikož název střednědobý výhled je platný až od roku 2017 a já rozebírám ještě rok 2016,

¹ Zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení)

² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

kde se tento pojem nepoužíval. Ráda bych zjistila, zda obec hospodaří jak má, případně, co by mohla zlepšit. Nakonec bakalářskou práci doplním o řadu příloh.

Cílem práce je, co nejvíce nahlédnout na hospodaření obcí, prohloubit své znalosti z této problematiky. Dále bych chtěla získat informace o rozpočtu obce Srch za rok 2016 a zjistit, jak tato obec ve skutečnosti hospodaří v porovnání s návrhem na hospodaření a zda jedná s péčí řádného hospodáře.

K vypracování práce použiji metodu analýzy, syntézy a dedukce.

1 Základní pojmy a prameny práva

1.1 Ústavní a zákonné vymezení základního územního samosprávného celku

Nejdříve je nutné si vymežit právní rámec zakotvující pojem základní územní samosprávný celek, tedy zkráceně obec a zároveň institut hospodaření obcí. Na ústavní úrovni jej vymezují Ústava a Listina.³ Na úrovni zákonné je nutno zmínit zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

1.1.1 Ústava České republiky

Začala bych od úpravy nejvyšší právní síly a to úrovní ústavní. Výchozím právním předpisem zakotvujícím pojem obce je Ústava České republiky. Ústava v první řadě zakotvuje, že Česká republika je členěna na základní územní samosprávné celky, tedy obce, kterým je ústavně zaručeno právo na samosprávu.⁴ Důležitou je zejména hlava sedmá, pojmenovaná „Územní samospráva“. Zde je vymezeno mimo jiné, že obcí se rozumí základní územní samosprávný celek a krajem vyšší územní samosprávný celek.⁵ Hned poté je uvedeno, co se rozumí pojmem „samosprávný celek“. Jedná se o územní společenství občanů, které mají právo na samosprávu.⁶ Jedním z nejdůležitějších článků pro tuto bakalářskou práci je článek 101, kde je uvedeno, že obec může vlastnit majetek a má svůj rozpočet, dle kterého si hospodáří.⁷ V poslední řadě zmíním článek 104 odst. 3, kde se uvádí, že obce mají možnost zavést pro svůj obvod v rámci své působnosti obecně závazné vyhlášky. Tyto vyhlášky souvisejí i s tématem rozpočtovým. Je to z důvodů, že jedním z příjmů rozpočtů obcí jsou místní poplatky, které jsou právě zaváděny obecně závaznou vyhláškou.⁸

1.1.2 Listina základních práv a svobod

Pro oblast, o které pojednává tato bakalářská práce je Listina pouze obecným pramenem práva. Jsou zde však zakotvena důležitá práva občanů, která jsou uplatňována i v obecní samosprávě. Jedná se zejména o právo na informace. Jelikož dle Listiny jsou obce povinny poskytovat přiměřeným způsobem informace o své činnosti. Pod přiměřeným způsobem si představíme, že obce neposkytují veškeré informace, ale jen ty povinně zveřejňované. Dalším právem zaručeným Listinou základních práv a svobod je právo občanů

³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012, s. 13

⁴ Tamtéž, s. 14

⁵ Článek 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁶ Článek 100 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁷ Článek 101 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Článek 104 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

podílet se na správě věcí veřejných. V praxi se tím rozumí například volba zástupců občany, tedy zastupitelstva obce nebo možnost účasti v místním referendu.⁹

1.1.3 Evropská charta místní samosprávy

Jedná se o mezinárodní smlouvu, která není součástí ústavního pořádku České republiky, je součástí právního řádu. Je to specifický právní předpis, stojící na pomezí ústavního a zákonného vymezení. Nutno říci, že Ústava ČR zaručuje přednost mezinárodní smlouvy, před právními předpisy, pokud je s nimi v rozporu. Tato mezinárodní smlouva byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 181/1999, a součástí právního řádu je od září roku 1999. Touto chartou je Česká republika vázána. Ovšem jen konkrétními články, které přijala.¹⁰ Jedním z těchto článků je i článek 9, který pojednává o finančních zdrojích obce. Česká republika měla výhrady v článku 9 k odstavcům 3, 5 a 6. Nesouhlas je zejména z důvodů neexistující či rozdílné právní regulace. Tím se myslí například, že obec nemá možnost ovlivňovat výši daňové sazby nebo v článku 3 zmíněná místní daň, která v České republice není vůbec zavedena.¹¹

1.1.4 Zákon o obcích

V této podkapitole vymezím pouze stručně vybrané pojmy vztahující se k obcím jako takovým. Je to z důvodů jejich obsáhlé problematiky, o které by mohla pojednávat celá bakalářská práce, což však není s ohledem na téma a rozsah mé práce možné.

Jak jsem již zmínila, obce mají svůj právní základ v Ústavě. Ta je základním východiskem pro zákon o obcích, který institut obcí upravuje podrobně. V oblasti obecních rozpočtů považuji za nutné vymežit následující pojmy.

Obec je veřejnoprávní korporací, která má právo vlastnit majetek. Je samostatně spravována zastupitelstvem obce, které volí občané obce. Dalšími orgány jsou rada obce, starosta, obecní úřad a další orgány obce, jimiž jsou například komise, výbory apod. V pravomoci zastupitelstva je mimo jiné schvalování rozpočtu obce i závěrečného účtu. Radě obce je svěřen výkon zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu a provádění rozpočtových opatření. Starosta obce je odpovědný za včasné zajištění přezkoumání hospodaření obce. Pokud není stanovena obecní rada, její funkci vykonává starosta obce.

⁹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012, s. 16

¹⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012, s. 17

¹¹ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy č. 181/1999 Sb.

Důležitým orgánem je finanční výbor, který provádí kontrolu hospodaření¹² s obecním majetkem a finančními prostředky obce.¹³

Aby mohla vzniknout obec, musí splňovat určité podmínky, mezi které patří i to, že musí mít své území, občany a ekonomický základ. V této bakalářské práci je nejpodstatnější ekonomický základ obce. Jelikož právě ten pojednává o hospodaření obce a s tím souvisejícím rozpočtem obce.¹⁴

Obec si spravuje vlastní záležitosti samostatně, což nazýváme jako výkon samostatné působnosti, zkráceně „samospráva“. Výkon samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem. Avšak stát nesmí zasahovat do výkonu samostatné působnosti obce, výjimkou je pouze případ, kdy to vyžaduje ochrana zákona. Do samostatné působnosti řadíme zejména pravomoci zastupitelstva a rady obce, které jsem zmínila v předchozích odstavcích.¹⁵

Zákon o obcích nám pojednává také o dozoru nad vydáváním obecně závazných vyhlášek, které jak jsem již zmínila, zavádějí mimo jiné i místní poplatky. V této oblasti konfiguruje tzv. „negativní zákonodárce“, kterým je Ústavní soud ČR. Ten může zasahovat do výkonu samostatné působnosti obce a v nejzazší fázi obecně závaznou vyhlášku obce zrušit.¹⁶

Mezi práva občanů v oblasti rozpočtu patří zejména, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce, podávat návrhy, připomínky a podněty.¹⁷

1.1.5 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Ve stručnosti zmíním zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který je pro tuto bakalářskou práci též velmi podstatný. Tento zákon stanovuje mimo jiné pravidla hospodaření s finančními prostředky obce. Dále vytyčuje pravidla pro obci zřizované právnické osoby, což ale není pro moji bakalářskou práci stěžejní.¹⁸ Upravuje i postavení, funkci a tvorbu rozpočtů obce. A to velmi detailně. Nejdříve vymezuje, co se pod pojmem rozpočet myslí. Dále vymezuje proces tvorby rozpočtu, pojmy jako jsou rozpočtová skladba, provizorium, opatření, rozpis rozpočtu, obsah rozpočtu, který je rozdělen na příjmy

¹² Podrobněji v kapitole 2.4.4.

¹³ §§ 2, 5, 84, 102, 103, 119 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012, s. 19

¹⁵ § 7 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ § 123 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ § 16 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ § 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

a výdaje obcí a krajů, v neposlední řadě i závěrečný účet. Velmi podstatnou částí zákona jsou také správní delikty způsobené na tomto úseku.¹⁹

1.2 Rozpočet

Považuji za nezbytné si v této kapitole vymezit pojem rozpočet, který je stěžejním pojmem této bakalářské práce. Podrobněji jej pak rozebírám jako rozpočet obecní od druhé kapitoly.

Rozpočet nemá svoji legální definici. Obecně řečeno se jedná o určitý plán, který v sobě zahrnuje příjmy a výdaje daného subjektu. Můžeme jej definovat také jako určitý finanční plán nebo jako bilanci aktiv a pasiv.²⁰ Jaké existují druhy rozpočtů, vymezují pod pojmem „Rozpočtová soustava České republiky“. A nyní ještě uvedu typy rozpočtů. Jedná se o rozpočet vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Pokud příjmy převládají nad výdaji, hovoříme o rozpočtu přebytkovém. Subjekt je v hospodaření v kladném zůstatku a měl by stanovit, na co zůstatek bude v budoucnosti použit. Pokud se hospodaření subjektu pohybuje v záporných číslech, jedná se o rozpočet schodkový. I zde musí být stanoveno, z čeho se schodek uhradí. Nejčastějším a z právního hlediska nejvíce upřednostňovaným typem je rozpočet vyrovnaný, kde výdaje se rovnají příjmům. Tyto 3 typy rozpočtů jsou obecně platné pro rozpočty, avšak u obecních rozpočtů by vždy měl být sestaven rozpočet vyrovnaný. Pokud by byl přijat rozpočet schodkový, musí být také přijato opatření, pojednávající o zaplacení schodku.²¹

1.3 Rozpočtová soustava České republiky

Rozpočtovou soustavu můžeme chápat v širším slova smyslu jako souhrn rozpočtových orgánů, které vytváří rozpočet a následně jej schvalují. Dále zahrnují širokou škálu veřejných rozpočtů. Oproti tomu v užším pojetí, rozpočtovou soustavu chápeme pouze jako veřejné rozpočty. Existují tedy různé druhy a úrovně veřejných rozpočtů. Na úrovni nadnárodní se jedná o rozpočet Evropské unie, úroveň národní neboli státní tvoří státní rozpočet a rozpočty jednotlivých státních fondů. Poslední a zároveň nejnižší úrovní jsou územní rozpočty, pod které řadíme rozpočty obcí, dobrovolných svazků obcí, krajů, Regionálních rad

¹⁹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ ČISAŘOVÁ Eliška a PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty* [online]. Transparency International, 2008 [cit. 11. března 2017]. Dostupné na <<https://www.transparency.cz/pruvodce-komunalnimi-rozpocety/>>

²¹ §4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

regionů soudržnosti. Tyto jednotlivé rozpočty tedy tvoří určitou soustavu, kde jsou relativně samostatné, ale jsou i navzájem propojené a provázané mezi sebou.²²

1.4 Rozpočtová skladba

Jedná se o určitou soustavu, ve které je každý příjem i výdaj, či způsob financování podřazen určitému účelu (paragrafu) a druhu (položce). Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. Můžeme rozlišovat různá hlediska třídění dle rozpočtové skladby, např. druhové, odvětvové, zdrojové atd.²³ Rozpočtová skladba je velmi širokým a spíše účetním tématem, kterým se v této bakalářské práci nebudu tolik zabírat a proto považuji zmíněné informace v této kapitole dostačující.

1.5 Veřejné finance

S veřejnými rozpočty samozřejmě souvisí pojem veřejné finance, které v této bakalářské práci následně často používám. Proto považuji za podstatné si jej vymezit v základních pojmech.

Veřejné finance jsou část finančního hospodářství, ve kterém procházejí procesem přerozdělování veřejných rozpočtů. Dalším prvkem veřejnosti je, že se o nich rozhoduje ve veřejné správě a to veřejnou volbou a v konečné fázi podléhají veřejné kontrole. Veřejné finance jsou rozdělovány na určitých principech, a to: nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti.²⁴ Kromě principů mají veřejné finance i své funkce. Funkci alokační, distribuční a stabilizační.²⁵ Do veřejných financí tedy můžeme začlenit státní rozpočet, rozpočty obcí, svazku obcí a krajů, speciální účelové fondy a finance státních podniků.²⁶

²² JUDr. ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna, Ph.D., *Financování a hospodaření územních samosprávných celků* (přednáška), Olomouc, 29. 2. 2016

²³ Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ STRECKOVÁ, Yvonne, MALÝ, Ivan a kol. *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Praha: ComputerPress, 1998 s. 77

²⁵ Tamtéž, s. 78

²⁶ MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In: BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 111

2 Rozpočet obce

Jedná se o základní článek místních rozpočtů, který je součástí rozpočtové soustavy. Rozpočet obce lze chápat, jako finanční plán obce, nástroj prosazování cílů municipální politiky, bilance příjmů s výdaji nebo také jako decentralizovaný peněžní fond. Rozpočet obce je vytvářen, rozdělován a používán stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě a to zejména z důvodů jeho nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti způsobu financování.²⁷ Rozpočty obcí v ČR jsou řazeny spolu s dalšími místními rozpočty k veřejným rozpočtům nejnižší úrovně. Veřejnost se dovozuje tím, že obce můžeme mimo jiné charakterizovat jako veřejnoprávní korporace a za druhé, protože obecní rozpočet je schvalován zastupitelstvem na zasedání, která jsou veřejná.²⁸

2.1 Rozpočtové zásady

Při tvorbě rozpočtu, na kterékoliv úrovni se musíme řídit stanovenými, ačkoli v českém právním řádu jednotně nekodifikovanými zásadami. Tyto zásady byly v průběhu historie postupně zjišťovány. Existuje mnoho možností jak zásady rozčlenit. Jednou z možných je, v jaké fázi se uplatňují. Zda jsou aplikovány při řízení rozpočtového procesu nebo až poté při hospodaření s rozpočtovými prostředky.²⁹ Nejdříve si vymežíme zásady uplatňované při řízení rozpočtového procesu.

2.1.1 Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu

Těž se označuje jako zásada omezeného časového použití finančních prostředků. Jedná se o situaci, kdy se rozpočtové prostředky dají používat pouze v příslušném rozpočtovém roce, pro který byly schváleny. Pokud obec není schopna v daném roce rozpočtové prostředky vynaložit, může je převést do roku následujícího, ale to jen ve výjimečných případech a za stanovených pravidel.³⁰ Tato zásada se nám promítá v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 4 odstavce 2., kde je řečeno, že rozpočtový rok je shodným s rokem kalendářním.

2.1.2 Zásada včasnosti rozpočtu

Podle této zásady je nutné, aby rozpočet územního samosprávného celku byl nejen schválen, ale i stanoveným způsobem publikován, již před začátkem příslušného

²⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997. s. 108

²⁸ PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 27

²⁹ MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In: BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání.

Praha: C. H. Beck, 2012. s. 129

³⁰ Tamtéž

rozpočtového roku. Pokud se tak nestane, je nutné, aby obec měla stanovená pravidla pro výjimečné období, které nazýváme rozpočtové provizorium.³¹ Do sestavení nového rozpočtu, obec postupuje dle rozpočtu z minulého roku, tedy dalo by se říci, že pokračuje v hospodaření dle posledního schváleného rozpočtu.³²

2.1.3 Zásada časového ohraničení veřejných rozpočtů

Tato zásada úzce souvisí se zásadou každoročního sestavování a schvalování veřejných rozpočtů. Dle této zásady musí základní územní samosprávný celek přijmout a vynaložit rozpočtové prostředky v daném rozpočtovém roce. Výslovně je zásada časového ohraničení veřejných rozpočtů uvedena v § 18 malých rozpočtových pravidel, kde se například uvádí, že pouze příjmy, které byly skutečně přijaty, se zahrnují do plnění rozpočtu. Jedná se tedy o takové finanční operace, které se opravdu uskutečnily v daném kalendářním roce.³³

2.1.4 Zásada reálnosti a pravdivosti

Obec, když si sestavuje svůj návrh rozpočtu, by měla vycházet z údajů o využívání finančních prostředků z minulých let, a dále také z reálně předpokládaných příjmů a výdajů, které chce vynaložit následující rok. Musí si stanovit minimální výši nutných příjmů a maximální výši výdajů, které hodlá opravdu vynaložit. Toto je nutné z důvodů minimalizace přesunů finančních prostředků z jednoho účelu na jiný v rámci takzvaného rozpočtového opatření.³⁴

2.1.5 Zásada účelovosti

Další velmi důležitá zásada rozpočtového práva, kterou je třeba chápat tak, že když při sestavování rozpočtu stanovíme rozpočtový prostředek k určitému účelu, je třeba tento účel dodržet. Tento účel může být různorodý, může se jednat o prostředky k pokrytí chodu obce, k chodu samosprávy obce, ke splácení dluhů, apod.³⁵

2.1.6 Zásada úplnosti a jednotnosti

Každá obec má jeden rozpočet, i když má vícero katastrálních území. Veškeré finanční prostředky jsou zachyceny v tomto jednom rozpočtu. Princip jednotnosti je spojován

³¹ Podrobněji v kapitole 2.5

³² MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 130

³³ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. s. 106

³⁴ Tamtéž

³⁵ PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 90

s rozpočtovou skladbou, protože ta zastřešuje jednotlivé rozpočty, které jsou navzájem provázané a jsou jednotné. Takto uspořádaná rozpočtová skladba nám potom zajišťuje přehlednou rozpočtovou soustavu³⁶ České republiky.³⁷

2.1.7 Zásada přehlednosti veřejných rozpočtů

Rozpočet obce se člení do jednotlivých částí, což dělá rozpočet přehledným. Se zásadou přehlednosti veřejných rozpočtů je spojeno mnoho diskuzí o tom, zda rozpočet má být schvalován jako hrubý (brutto) či čistý (netto). „*Hrubým rozpočtem se rozumí rozpočet, který vykazuje celkové výdaje a celkové příjmy všech rozpočtů. Naproti tomu rozpočet čistý, jež vykazuje pouze čisté výnosy v jednotlivých oblastech po srážce výdajů a na druhé straně jen potřeby oblastí po srážce příjmů, které tyto nabývají.*“³⁸ Další rozdíl mezi těmito druhy je, že hrubý rozpočet umožňuje lépe zhodnotit celkové hospodaření oproti čistému rozpočtu. Na druhou stranu výhodou čistého rozpočtu je jeho přehlednost.³⁹

2.1.8 Zásada dlouhodobé vyrovnanosti

Tato zásada je uplatňována u všech veřejných rozpočtů, avšak u rozpočtů obce je mnohem důležitější, jelikož rozpočet obce by měl být stanoven, jako vyrovnaný. V obecné rovině zásada dlouhodobé vyrovnanosti znamená, že obec může vynaložit jen takové výdaje, jaké je schopna pokrýt svými příjmy. Z tohoto hlediska můžeme rozlišovat rozpočet deficitní, tedy pokud výdaje rozpočtu překračují příjmy a naopak suficitní, tedy pokud příjmy překračují výdaje.⁴⁰ Na princip vyrovnanosti existuje jednoduchá rovnice, která vypadá takto:

$P = V$, kde P znamená rozpočtové příjmy a V rozpočtové výdaje v příslušném rozpočtovém roce. Jelikož může nastat situace, kdy obec získá finance, se kterými při sestavování rozpočtu nepočítala nebo naopak bude muset vynaložit mimořádné finance, existuje takováto rovnice:⁴¹

$F_1 + P + V = F_2$, kde F_1 je stav peněžních prostředků na počátku rozpočtového roku, s nimiž obec začíná hospodařit, P a V jsou opět příjmy a výdaje a F_2 představuje úvahu

³⁶ Viz kapitola č. 1 Základní pojmy a prameny práva

³⁷ MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In: BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 130

³⁸ MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In: BAKEŠ: *Finanční právo*, s. 131

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 73

o stavu peněžních prostředků na konci rozpočtového roku. Přičemž je-li $F_2 > F_1$ má obec přebytek, je v kladném zůstatku.⁴²

2.1.9 Zásada publicity

Zásada publicity je poslední mnou zmiňovanou zásadou uplatňovanou při řízení rozpočtového procesu. Je vyjádřena tím, že je projednávána zastupitelstvem obce na zasedání, které je veřejné. Zastupitelstvo obce je povinno před projednáním, po dobu minimálně patnácti dní zveřejnit návrh rozpočtu na úřední desce.⁴³

Druhou skupinu tvoří zásady uplatňované při hospodaření s rozpočtovými prostředky.

2.1.10 Zásada efektivnosti a hospodárnosti

Je v zájmu každé obce, aby dosahovala co nejvyšších příjmů, které pak bude účelně a efektivně využívat v rámci svého hospodaření. Tyto příjmy jsou v návrhu rozpočtu stanovené k danému účelu, ke kterému by měly být následně i použity. Rovněž je důležité časové hledisko, jelikož prostředky je nutné využívat ve správnou dobu.⁴⁴

2.1.11 Zásada přednosti výdajů před příjmy

Tato zásada ukazuje, co má být prioritou pro obecní zastupitelstvo, když hospodaří s prostředky, které si stanovilo. Výdaje na chod obce jsou obligatorní, a proto musí zastupitelstvo získat potřebné příjmy na pokrytí těchto výdajů. Rozpočtové příjmy by tedy měly stabilizovat ekonomiku obce.⁴⁵

2.1.12 Zásada omezení přesunů ve veřejných rozpočtech na úhrady potřeb v těchto rozpočtech nezajištěných

Při sestavování rozpočtu si zastupitelstvo obce musí vymezit cíl a účel daného rozpočtového prostředku, který později nesmí měnit. Existuje však výjimka takzvaného rozpočtového opatření. Tuto zásadu nalezneme v malých rozpočtových pravidlech

⁴² PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 73

⁴³ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. s. 107

⁴⁴ PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 91

⁴⁵ Tamtéž

v § 16 nazvané jako „Změny rozpočtu“, kde se v prvních odstavcích uvádí, z jakého důvodu může být změněn účel prostředků a v odstavci 3 je vymezeno, co je rozpočtovým opatřením.⁴⁶

2.2 Střednědobý výhled obce

Územní samosprávný celek se při svém finančním hospodaření musí řídit 2 nástroji. Kromě sestavovaného rozpočtu je nutné vycházet také ze střednědobého výhledu obce. „*Střednědobý výhled je nástrojem územního samosprávného celku sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství.*“⁴⁷ Střednědobý výhled je shodný s rozpočtem co do obsahu jen v základních údajích o svých příjmech a výdajích. Musí však obsahovat i další údaje například o „*dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.*“⁴⁸ Dle těchto údajů se střednědobý výhled sestavuje zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.⁴⁹ Střednědobý výhled je upraven v § 3 zákona o malých rozpočtových pravidlech. Zde je nově od roku 2017 upraveno, že musí být návrh střednědobého výhledu zveřejněn nejméně 15 dnů na úřední desce a internetových stránkách před jeho projednáním na zasedání zastupitelstva. A poté již schválený střednědobý výhled se zveřejňuje do 30 dnů ode dne jeho schválení.⁵⁰

Pokud obec nesestaví a nepřijme střednědobý výhled obce, dopouští se tak správního deliktu, za který ji může být uložena pokuta až ve výši 1 milion korun českých.⁵¹

2.3 Obsah rozpočtu

Obsah rozpočtu je tvořen dvěma základními položkami, a to výdaji a příjmy. Obsahuje však i další finanční údaje, například ostatní peněžní operace.⁵² V obsahu rozpočtu se nám odráží mimo jiné, dvě základní zásady - zásada reálnosti a pravdivosti a zásada přednosti výdajů před příjmy. Konkrétní výčet příjmů a výdajů nalezneme v zákoně o malých rozpočtových pravidlech v §§7 a 9. Mezi příjmy obce se řadí například příjmy ze zavedených místních poplatků, výnosy z daní z nemovitých věcí, dotace poskytnuté od kraje, státního fondu nebo státu, a důležitým příjmem jsou také příjmy z vlastního majetku. Na straně výdajů můžeme zmínit například finance, které musí obec zaplatit z povinnosti plynoucí ze zákona,

⁴⁶ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. s. 108

⁴⁷ Tamtéž

⁴⁸ Tamtéž

⁴⁹ Tamtéž, s. 104

⁵⁰ §3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ §22a odst.1 písm. a) MRP, a PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření obcí podle novelizací, které nabyly účinnosti na přelomu roku* [online]. Deník veřejné správy, 22. května 2012 [cit. 22. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6543409>>

⁵² §6 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

velkou část tvoří výdaje na vlastní činnost obce v rámci její samostatné působnosti, ale i působnosti přenesené a spousta dalších.⁵³

2.4 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je zvláštním druhem řízení. Má své specifické fáze, kterými jsou sestavování, schvalování, hospodaření s rozpočtovými prostředky, kontrola a hodnocení. Všechny tyto fáze jsou na obecní úrovni úkolem obecního zastupitelstva a obecní rady. Vypracovaný obecní rozpočet musí navazovat a být v souladu se střednědobým výhledem obce a s údaji v rozpisu státního rozpočtu pro ten daný rok.⁵⁴ Při rozpočtovém procesu se obec musí řídit základními zásadami.⁵⁵

2.4.1 Sestavování návrhu rozpočtu

Celý rozpočtový proces vykonává obec v rámci své samostatné působnosti. Návrh rozpočtu spadá do pravomocí zejména rady obce a finančního výboru, ovšem může jej předložit i kterýkoliv člen zastupitelstva. Základem návrhu rozpočtu obce je sestavený střednědobý výhled. Návrh rozpočtu obce musí být vhodným způsobem zveřejněn nejméně 15 dnů před projednáním obecním zastupitelstvem na úřední desce, kde je možné jej zveřejnit i ve zkrácené podobě s odkazem na kompletní návrh. Dále musí být zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy na internetových stránkách, kde musí být v plném rozsahu. Jedná se o projev zásady publicity, aby občané mohli k návrhu podávat písemné připomínky a návrhy či celkově se k němu ústně vyjadřovat na zasedání zastupitelstva, která jsou dle zákona veřejná.⁵⁶

2.4.2 Schvalování rozpočtu

Etapa schvalování rozpočtu má dvě části, nejdříve se musí projednat návrh, který se poté musí i schválit. Obě tyto části se uskutečňují na zasedání zastupitelstva. Zastupitelstvo má za úkol schválit strukturu příjmů a výdajů a následně i celkovou výši rozpočtu obce. Pokud se tak nestane a do prvního ledna následujícího roku není schválen nový rozpočet, musí obec postupovat dle rozpočtového provizoria.⁵⁷ Konkrétní forma schváleného rozpočtu není stanovena zákonem o obcích ani v malých rozpočtových pravidlech. Rozpočet je přijímán nejčastěji jako usnesení. Může to však být i obecně závazná

⁵³ § 7, 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In: BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 134 -135

⁵⁵ Podrobněji v kapitole 2.1

⁵⁶ PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 93

⁵⁷ Podrobněji v kapitole 2.5

vyhláška obce.⁵⁸ Návrh rozpočtu je zveřejněn na úřední desce a internetových stránkách po dobu alespoň 15 dnů přede dnem jeho projednání na zasedání zastupitelstva. Přijatý rozpočet se poté vyvěšuje na úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne, kdy byl zastupitelstvem schválen.⁵⁹

2.4.3 Hospodaření s rozpočtovými prostředky

Hned poté, co je rozpočet schválen obecním zastupitelstvem, je vypracován takzvaný rozpis rozpočtu. V tomto rozpisu jsou uvedeny závazné ukazatele, kterými se příslušné subjekty musí řídit. Rozpis je členěn dle rozpočtové skladby. Podle zákona mají obce povinnost hospodařit v souladu se schváleným rozpočtem.⁶⁰

2.4.4 Kontrola a hodnocení rozpočtu

I v průběhu hospodaření, tedy v průběhu rozpočtového roku musí obce vykonávat pravidelnou kontrolu svého hospodaření. Rozlišujeme kontrolu vnitřní a vnější. Vnitřní kontrolu vykonává sama obec. Zastupitelstvo obce má povinnost zřídit kontrolní výbor a výbor finanční. Prvně zmíněný výbor má ve své kompetenci kontrolování, zda zastupitelstvo a rada obce řádně plní svá usnesení a také sleduje ostatní výbory, zda dodržují právní předpisy. Finanční výbor má ve své kompetenci kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Oba výbory mohou plnit i další úkoly stanovené zastupitelstvem.⁶¹ Tyto výbory musí být nejméně tříčlenné, přičemž členy nesmí být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a osoby, které jsou jakkoliv spjaté se zabezpečením rozpočtových a účetních prací dané obce. Po uskutečnění kontroly, musí výbory pořídit zápis o výsledku, který obligatorně obsahuje předmět kontroly, zjištěné nedostatky včetně návrhu na jejich odstranění. Tento zápis předloží výbor zastupitelstvu.⁶² Vnější kontrola je uskutečňována jiným subjektem, než je daná obec. Tím může být příslušný krajský úřad, auditor či auditorská společnost.⁶³ V neposlední řadě zde můžeme zmínit i občany obce, kteří mají právo uplatnit připomínky k návrhu závěrečného účtu obce, mohou se jakkoliv i v průběhu rozpočtového roku vyjadřovat k určitým úkonům souvisejícím s hospodařením na zasedání zastupitelstva.

⁵⁸ PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 94

⁵⁹ §11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁰ §14 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁶¹ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. s. 113 -114

⁶² §119 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶³ §42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

2.5 Rozpočtové provizorium

Je speciálním nástrojem využívaným v případě neschválení nového rozpočtu. Rozpočtové provizorium stanovuje zastupitelstvo a určuje jeho pravidla. Rozpočtové provizorium nastává, pokud není přijat nový rozpočet na následující rok do 31. prosince. Pokud obec hospodaří dle rozpočtového provizoria, tak v jeho průběhu všechny uskutečněné výdaje a příjmy se stávají výdaji a příjmy rozpočtu nového, který bude dodatečně schválen.⁶⁴

2.6 Rozpočtová opatření

Rozpočtová opatření odporují zásadě účelovosti, reálnosti a pravdivosti, avšak jsou mnohdy používány. Někdy je třeba změnit rozpočet, například změnou účelu výdaje. To se uskutečňuje právě rozpočtovým opatřením. Dle zákona o obcích přísluší radě obce, aby přijímala rozpočtová opatření (v rozsahu stanoveném zastupitelstvem). Pokud se jedná o obec, která radu nemá ustanovenou, tak tato pravomoc přechází na starostu obce.⁶⁵ Rozpočtová opatření musí být číslována a sledována v chronologické časové posloupnosti podle data schválení rozpočtového opatření.⁶⁶

Rozpočtové opatření nám vyjadřuje několik různých skutečností. Buď je nutný přesun rozpočtových prostředků v rámci schváleného rozpočtu. Dále jím může být nepředvídatelná situace, kdy se musí použít nové příjmy na zaplacení nových výdajů, čímž se samozřejmě zvýší i celkový objem rozpočtu.⁶⁷

2.7 Závěrečný účet a přezkoumání hospodaření

2.7.1 Závěrečný účet

Po ukončení každého kalendářního roku musí obec sestavit závěrečný účet. Jeho účelem je shrnutí hospodaření obce z průběhu roku do jednoho dokumentu. Závěrečný účet musí obsahovat nespočet údajů. Například údaje o plnění rozpočtu z hlediska příjmů a výdajů, údaje o hospodaření s majetkem. Obecní rozpočet nalezneme v rozpočtové skladbě spolu s dalšími druhy rozpočtů, proto i závěrečný účet musí být sepsán a sestaven ve vztahu k těmto ostatním rozpočtům a to konkrétně v rámci vyúčtování finančních vztahů

⁶⁴ §13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ §102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁶ §16 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ Tamtéž

ke státnímu rozpočtu, rozpočtům místním, tedy obcím a krajům, dále státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.⁶⁸

Při tvorbě závěrečného účtu musí zastupitelstvo obce postupovat obdobně jako při tvorbě a schvalování rozpočtu samotného. Návrh závěrečného účtu musí obec vhodným způsobem zveřejnit nejméně po dobu 15 dní před jeho projednáním zastupitelstvem na úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tímto se mohou občané seznámit s jeho obsahem a podávat připomínky, což mohou občané učinit buď písemně do stanovené lhůty, nebo případně vznést ústně na veřejném zasedání zastupitelstva obce. Proces tvorby závěrečného účtu je uzavřen vyjádřením souhlasu zastupitelstva s celoročním hospodařením bez výhrad. Druhou variantou je souhlas s výhradami, na jejímž základě musí obec přijmout opatření, která povedou k nápravě zjištěných nedostatků. Také vyvodí případné závěry a postihy osobám, které svým jednáním způsobily obci škodu.⁶⁹ V závěrečném účtu zastupitelstvo obce shrne, zda byl zůstatek hospodaření nulový, tedy hospodaření bylo vyrovnané, nebo zůstatek kladný, což má za důsledek, že se prostředky převádí do následujícího roku, případně může být zůstatek záporný, tzv. schodek, který lze uhradit z finančních prostředků z minulých let, úvěrů či půjček. Závěrečný účet vždy musí být projednán a schválen do 30. června následujícího roku.⁷⁰

2.7.2 Přezkoumání hospodaření

Jedná se o velmi důležitou etapu celého hospodaření obce. Uskutečňuje se po skončení rozpočtového roku a je vodítkem pro tvorbu návrhu rozpočtu na další roky. Při přezkoumání hospodaření se obec musí řídit dvěma zákony a to základním zákonem pro tuto oblast, tedy zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích a zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Obce mají povinnost zažádat příslušný krajský úřad či auditora (auditorskou společnost) o přezkoumání svého hospodaření. Pokud obec nesplní tuto povinnost, je na příslušném krajském úřadu, aby hospodaření obce přezkoumal sám, bez žádosti a to v rámci své přenesené působnosti. Hlavní město Praha žádá o přezkum Ministerstvo financí. Mezi přezkumem hospodaření učiněného auditorem a krajským úřadem je rozdílem, že auditor jej přezkoumává za úplatu.⁷¹

⁶⁸ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. s. 118

⁶⁹ § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁰ JUDr. ŘEZŇÍČKOVÁ, Kristýna, Ph.D., *Financování a hospodaření územních samosprávných celků* (přednáška), Olomouc, 29. 2. 2016

⁷¹ § 42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Předmět přezkoumání hospodaření je velmi široký. Obecně řečeno jsou to údaje o ročním hospodaření obce, které jsou součástí závěrečného účtu. Dále předmětem přezkoumání je mimo jiné nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví obce, ve vlastnictví státu, s nímž hospodaří obec, stav pohledávek a závazků, účetnictví vedené obcí a mnoho dalších. Nutno však říci, že předmětem přezkumu nejsou údaje, spojené s povinností mlčenlivosti, což upravuje daňový řád.⁷²

Předmět přezkumu se ověřuje z několika hledisek. Musí se prověřit, zda byly dodržovány povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy. Důležité je, aby byl konstatován soulad hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem. Pokud jsou obci poskytnuté dotace, či návratné finanční výpomoci, musí být dodržen jejich účel. V neposlední řadě se kontroluje věcná a formální správnost dokladů o přezkoumávaných operacích. O přezkum hospodaření musí obec zažádat do 30. června následujícího roku. O výsledku přezkoumání hospodaření se pořizuje zpráva.⁷³

⁷²BŘEŇ, Jan. *Přezkoumání hospodaření obce I.* [online]. Deník veřejné správy, 13. června 2012 [cit. 22. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6546647>>

⁷³ §3 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů

3 Rozpočet obce Srch na rok 2016

V této třetí kapitole se budu zabývat konkrétním rozpočtem. A to rozpočtem obce Srch. Zaměřím se na jeho příjmy a výdaje, rozeberu, jak probíhal rozpočtový proces, vymezím rozpočtový (střednědobý) výhled obce a shrnu, jak nakonec obecní rozpočet vypadal. Pokusím se zaměřit na to, co by obec mohla či nemohla udělat lépe.

3.1 Obec Srch

Poměrně malá obec Srch se nachází v Pardubickém kraji asi 7 km severně od statutárního města Pardubice. Obec Srch má 3 katastrální území - hlavní je Srch a k tomu 2 místní části - Hrádek a Pohránov. Dle posledního sčítání lidu Českým statistickým úřadem k 1. 1. 2016 sčítá obec Srch 1 554 obyvatel. Samosprávu obce vykonává obecní úřad, který je na tzv. „jedničkové úrovni“. Přenesenou působnost pro tuto obec vykonává Magistrát města Pardubice, který je tedy jak pověřeným obecním úřadem, tak i úřadem obce s rozšířenou působností. Starostou obce je Ing. Lukáš Panchártek, který má jednoho místostarostu a spolu s dalšími 6-ti členy tvoří zastupitelstvo obce. Původně v roce 2014, kdy probíhaly poslední obecní volby, bylo zvoleno 9 členů zastupitelstva. V současné době jich je pouze 8. Rada obce není zřízena a její funkci tedy zastává starosta obce.

Obec Srch má zřízených několik příspěvkových organizací a v obci je i mnoho spolků. Mezi příspěvkové organizace patří Mateřská škola a Základní škola obce. A spolky v obci jsou Sbory dobrovolných hasičů, TJ Sokol Srch, Sportovní klub, běžci, rybáři, atd. Tyto spolky mají vlastní sídlo, IČO, ale obec jim také přispívá na jejich činnost určitou částkou.

V celé této kapitole budu uvádět údaje o částkách, které byly přijaty zastupitelstvem v rámci návrhu rozpočtu. Na konci kapitoly shrnu rozdíl mezi navrhovanými částkami, a těmi, které byly skutečně vynaloženy.

3.2 Rozpočtové výhledy zahrnující rok 2016

Zastupitelstvo obce Srch je, co se týče rozpočtového výhledu poměrně aktivní. Zmíním zde 2 rozpočtové výhledy. Prvně přijatý je na období 2014 – 2019, který byl přijat v březnu 2015. Na začátek roku 2016 byl očekávaný stav peněžních prostředků 1 123 000 Kč, očekávané příjmy byly ve výši 16 700 000 Kč a odhadované výdaje 15 200 000 Kč. Z toho tedy plyne, že na konci roku obec počítá s částkou 673 000 Kč. Rozpočtový výhled na období 2016 – 2020 byl přijat v dubnu 2016. Na začátku roku 2016 byl stav peněžních prostředků 1 000 000 Kč, celkové očekávané příjmy se odhadovaly na 18 581 000 Kč a výdaje

17 400 000 Kč. Z toho plyne, že na konci roku 2016 se zůstatek peněžních prostředků odhadoval na 237 000 Kč.⁷⁴ V tabulce č. 1 níže porovnám tyto 2 rozpočtové výhledy.

Tabulka č. 1 Porovnání rozpočtových výhledů

Vše v Kč	Peněžní prostředky na začátku roku	Očekávané příjmy	Odhadované výdaje	Změna stavu prostředků na účtech	Peněžní prostředky na konci roku
Rozpočtový výhled 2014-2019	1 123 000	16 700 000	15 200 000	450 000	673 000
Rozpočtový výhled 2016-2020	1 000 000	18 581 000	17 400 000	763 000	237 000
Rozdíl v odhadu	123 000	-1 881 000	-2 200 000	- 313 000	436 000

Zdroj: vlastní zpracování dle dat obce Srch, 2017

Jaký je tedy závěr porovnání těchto dvou rozpočtových výhledů. Zastupitelstvo v roce 2015 při tvorbě rozpočtového výhledu na rok 2016 odhadovalo větší sumu peněz na začátku roku, než odhadovali rok poté s rozdílem 123 000 Kč. Příjmy, které se očekávaly prvně, se následně zvýšily o 1 881 000 Kč a výdaje o částku 2 200 000 Kč. V odhadovaném zůstatku na konci kalendářního roku se liší o 436 000 Kč.

3.3 Tvorba rozpočtu na rok 2016

Zastupitelstvo bylo svoláno na zasedání ke dni 2. prosince 2015, kde jedním z bodů programu zasedání bylo právě projednání rozpočtu na rok 2016. Přítomno bylo 7 zastupitelů, jedna členka byla omluvena a k tomu 17 hostů. Nejdříve byl schválen navržený program zasedání všemi přítomnými zastupiteli bez výhrad. V zápisu z jednání je uvedeno, že návrh

⁷⁴ Viz příloha č. 1a Rozpočtový výhled obce Srch na období 2014-2019 a Příloha č. 1b rozpočtový výhled obce Srch na období 2016-2020

rozpočtu byl vyvěšen na obecní úřední desce 18. 11. 2015 a sejmut 2. 12. 2015, tedy vše v souladu s §11 odstavce 3 zákona o MRP.

Na tomto zasedání zastupitelstva se tedy hlasovalo o schválení nového rozpočtu pro rok 2016. Jelikož nikdo z přítomných zastupitelů ani hostů k němu neměl žádné výhrady, stalo se tak bez větších problémů. Návrh rozpočtu na rok 2016 tedy odsouhlasili všichni zastupitelé, kde starosta konstatoval: „Zastupitelstvo schválilo přebytkový rozpočet na rok 2016 včetně financování a závazných ukazatelů.“⁷⁵ Tímto končí proces tvorby rozpočtu.⁷⁶

Ještě předtím než proběhlo projednání a schválení rozpočtu zastupitelstvem obce, finanční výbor navrhoval čerpání finančních prostředků. Zastupitelstvo obce má ve finančním výboru 3 zastupitele, přičemž jeden z nich je zároveň předsedou výboru. Tento výbor má větší úlohu při kontrole hospodaření obce, kdy zároveň kontroluje plnění rozpočtu.

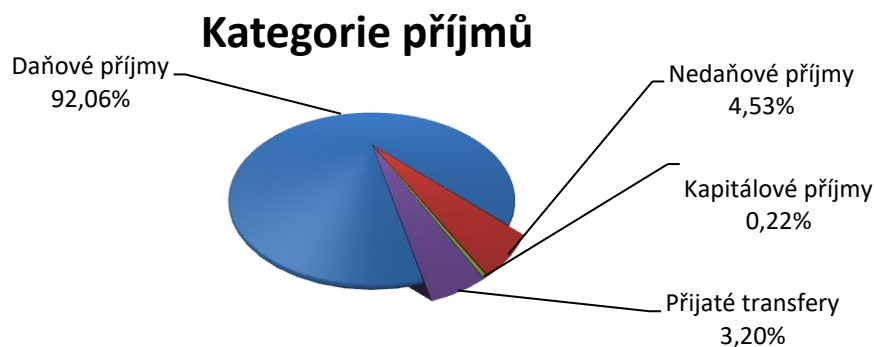
3.4 Obsah rozpočtu obce Srch

Nyní bych si dovolila podrobněji rozebrat příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu obce Srch. Všechny údaje mám poskytnuté od zastupitelů obce nebo přímo od pana starosty.

3.4.1 Příjmy

V rozpočtu obce Srch se počítalo s celkovými příjmy ve výši 18 581 838 Kč. Jedná se samozřejmě o různé kategorie příjmů. Nejdříve bych si dovolila je v následujícím grafu rozdělit na 4 základní a to: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery.⁷⁷

Graf č. 1 Kategorie příjmů obce

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

⁷⁵ Zápis ze zasedání ZO Srch konaného 2. 12. 2015 v 18:00 h. v Hrádku

⁷⁶ Viz příloha č. 2 Návrh rozpočtu pro rok 2016

⁷⁷ Příloha vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Daňové příjmy tvoří dle grafu 92,06 % celkových příjmů obce, je to tedy největší část příjmů. Do daňových příjmů zařazujeme daň z příjmů FO ze závislé činnosti, daň z příjmů FO ze SVČ, daň z příjmů FO z kapitálových příjmů, daň z příjmů PO, daň z příjmů PO za obce, DPH, daň z nemovitých věcí, a dále místní a správní poplatky. Konkrétní výše příjmů pro jednotlivé položky jsou uvedeny v následující tabulce, kde zároveň shrnují příjem předpokládaný a skutečný a v posledním sloupci rozdíl těchto příjmů. V konečné fázi můžu říci, že obec měla více daňových příjmů, než předpokládala v návrhu rozpočtu, a to o 126 424 Kč.

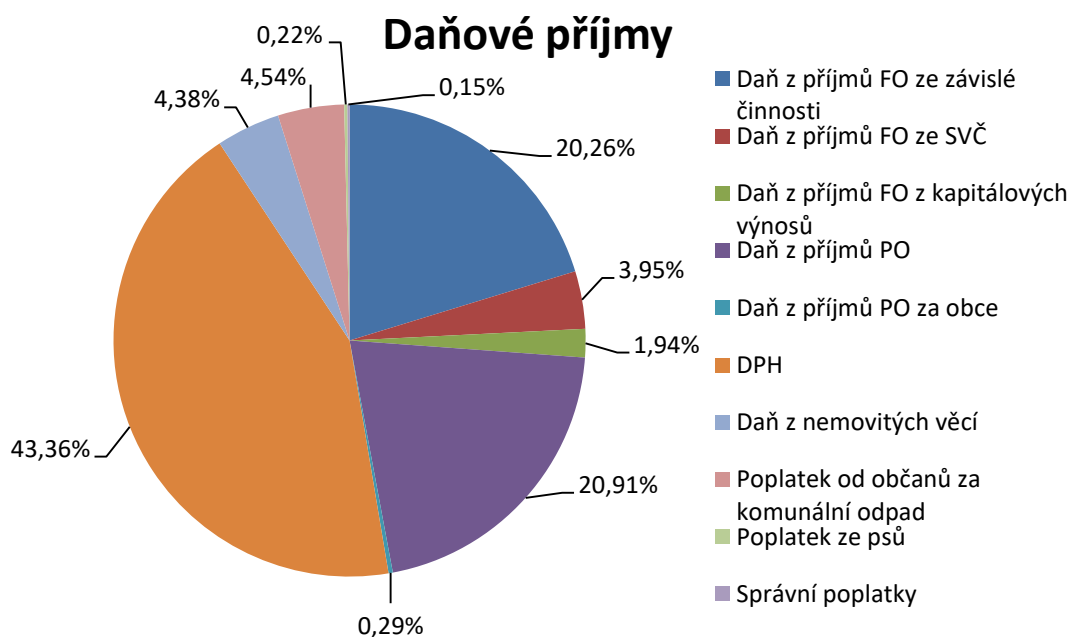
Tabulka č. 2. Daňové příjmy obce

Název položky	Předpokládaný příjem	Skutečný příjem	Rozdíl v odhadu a skutečnosti
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	3 440 000 Kč	3 360 388 Kč	- 79 612 Kč
Daň z příjmů FO ze SVČ	670 000 Kč	540 251 Kč	-129 749 Kč
Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	330 000 Kč	378 921 Kč	+ 48 921 Kč
Daň z příjmů PO	3 550 000 Kč	3 915 689 Kč	+ 365 689 Kč
Daň z příjmů PO za obce	50 000 Kč	79 800 Kč	+ 29 800 Kč
DPH	7 362 000 Kč	7 138 373 Kč	- 223 627 Kč
Daň z nemovitých věcí	743 000 Kč	832 702 Kč	+ 89 702 Kč
Poplatek za odpady	770 000 Kč	780 766 Kč	+ 10 766 Kč
Poplatek ze psů	37 000 Kč	38 054 Kč	+ 1 054 Kč
Správní poplatky	25 000 Kč	38 480 Kč	+ 13 480 Kč
Celkem	16 977 000 Kč	17 103 424Kč	+ 126 424 Kč

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

U výše zmíněných daňových příjmů musíme rozlišovat, zda se jedná o tzv. „sdílené daně“, „svěřené daně“ nebo „další daňové příjmy“. Nejprve daně sdílené. Tyto daně jsou příjmem obce na základě zákona o rozpočtovém určení daní. Jsou příjmem státního rozpočtu, který je následně přerozděluje krajům a obcím. Mezi sdílené daně řadíme veškeré daně z příjmů a DPH. Druhou kategorií jsou daně svěřené. Jedná se o daň z nemovitých věcí, která plyne přímo a výlučně jen do obecního rozpočtu. A poslední kategorií jsou další daňové příjmy, pod kterými si můžeme představit místní poplatky, ale i správní poplatky nebo poplatky vztahující se k životnímu prostředí, které však obec Srch nemá zavedené.⁷⁸ Jaký podíl vyjadřují jednotlivé daňové příjmy na celkových daňových příjmech obce, ukazuje následující graf. Z něhož je patrné, že největší podíl na daňových příjmech obce Srch tvoří DPH.

Graf č. 2 Daňové příjmy

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

Tedy bych ráda opustila daně jako takové a věnovala se místním poplatkům, které jsou velmi důležitým příjmem obecního rozpočtu. Ony sice nepředstavují velký podíl na příjmech obce, ale jsou specifické tím, že se jedná o poplatky, které si obec zavádí sama a jejich správa je v rámci samostatné působnosti. Obec Srch má přijaté 3 obecně závazné vyhlášky vztahující se k místním poplatkům. A to místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru,

⁷⁸ Příručka pro člena zastupitele obce [online]. Svaz měst a obcí České republiky, 05. 12. 2014 [cit. 20. února 2017]. Dostupné na <<http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/publikace/vysla-nova-prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce.aspx>>

přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatků ze psů a poplatků za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Obec Srch má stanovenou obecně závaznou vyhlášku na místní poplatek za komunální odpad ve výši 500 Kč za občana na rok. Tato částka je složena ze zákona maximální povinné výše 250 Kč a částkou 250 Kč, kterou si vypočítává a stanovuje sama obec. Tato obecně závazná vyhláška byla přijata již roku 2008, k povšimnutí je, že částka 500 Kč nebyla od té doby nijak změněna, i přes obecný nárůst nákladů a cen, zůstává stále ve stejné výši.⁷⁹

Poplatek za psy je stanoven sazbou 120 Kč za prvního psa staršího 3 měsíců a 250 Kč za druhého a každého dalšího psa. Tento poplatek byl přijat zastupitelstvem roku 2004 a od té doby je též nezměněn.⁸⁰

Posledním místním poplatkem, je poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, který obecně není moc používaným místním poplatkem. Toto OZV bylo přijato zastupitelstvem v prosinci roku 2006 a jeho sazba byla stanovena na 30 Kč za 1m² pozemku zhodnoceného možností připojení na kanalizaci a 20 Kč za 1m² pozemku zhodnoceného možností připojení na vodovod.⁸¹

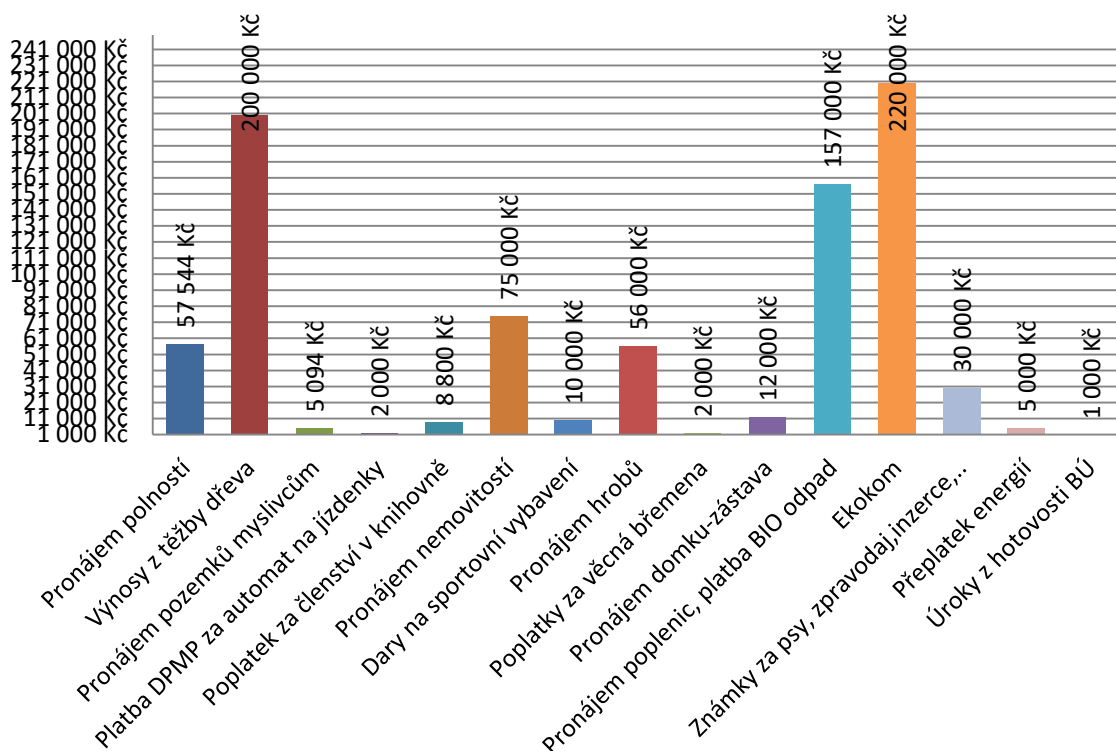
Další hlavní kategorií příjmů obce Srch jsou nedaňové příjmy. Ty představují pouze 4,53% na celkových příjmech obce Srch. Nedaňové příjmy nejsou příjmy povinnými. Záleží na iniciativě a zájmu každé obce. Obec Srch v rámci nedaňových příjmů získala v roce 2016 částku 841 438 Kč. Výši jednotlivých nedaňových příjmů vyjadřuje následující graf.

⁷⁹ Obecně závazná vyhláška obce Srch č. 2/2008, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, čl. 4

⁸⁰ Obecně závazná vyhláška obce Srch č. 3/2004, o místním poplatku ze psů, čl. 5

⁸¹ Obecně závazná vyhláška obce Srch, č. 2/2006, o místním poplatku za zhodnocení pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace, čl. 4

Graf č. 3 nedaňové příjmy

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

Poslední 2 kategorie příjmů jsou kapitálové příjmy a přijaté transfery. Podle grafu č. 1 tvoří dohromady 3,42% příjmů obce. Obec Srch zařadila pouze jednu položku do kapitálových příjmů a to prodej obecních pozemků ve výši 40 000 Kč. Přijaté transfery ty už tvoří větší obnos pro obec. A to v celkové výši 594 400 Kč. Největší část přijatých transferů je ze státního rozpočtu na chod místní správy, jedná se o tzv. „Příspěvek na výkon státní správy“, který pro každý rok stanovuje Ministerstvo vnitra. Pro obec Srch na rok 2016 byla stanovena částka 278 400 Kč. Jen pro porovnání příspěvek na výkon státní správy pro město Pardubice činil 63 442 100 Kč.⁸² Jako další byla přijata dotace od Pardubického kraje ve výši 100 000 Kč na výstavbu multifunkčního hřiště. A poslední dotace je ve výši 216 000 Kč řazená pod Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů.

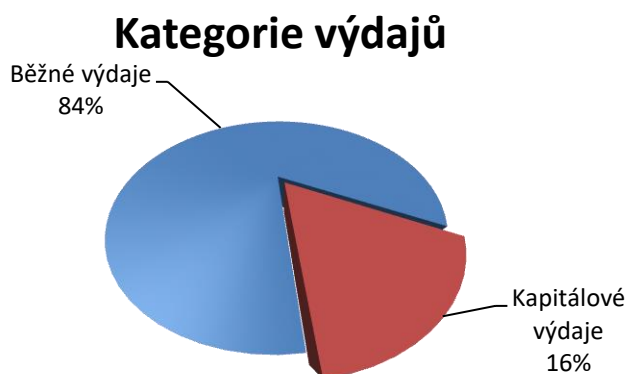
3.4.2 Výdaje

Nedílnou součástí každého rozpočtu jsou nejen jeho příjmy, ale samozřejmě také výdaje. Zastupitelé obce Srch odsouhlasili předpokládané výdaje v celkové výši

⁸²Příspěvek na výkon státní správy [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 07. 10. 2016 [cit. 20. února 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>>

17 399 546 Kč. Obecně se výdaje dělí na 2 základní kategorie běžné a kapitálové. Ještě existuje specifický druh a to jistiny úvěrů.

Graf č. 4 Kategorie výdajů

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

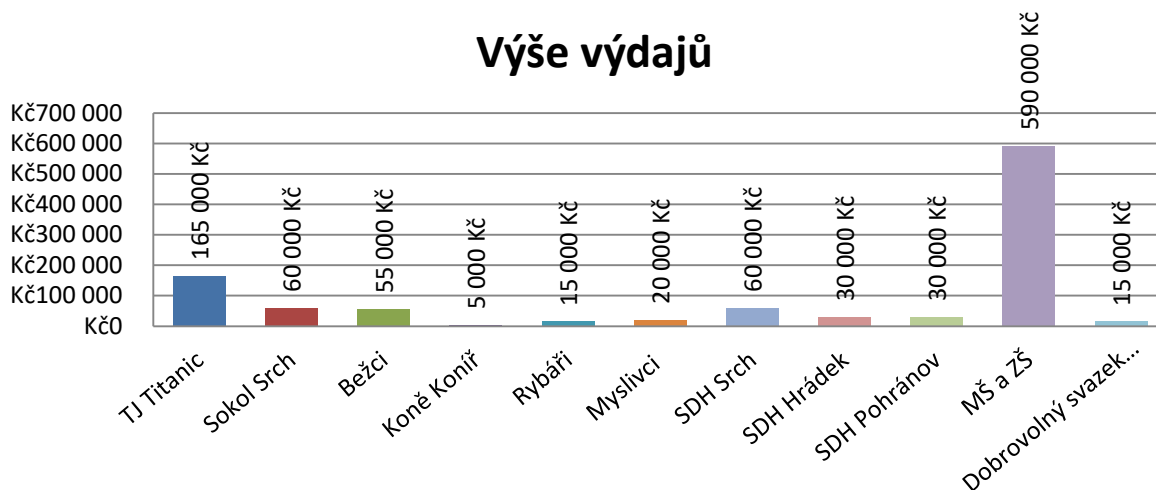
Běžné výdaje tvoří 84 % celkových výdajů, tedy převážnou většinu. Obecně lze říci, že běžné výdaje se každý rok opakují. Některé se však těžce odhadují jako např. výdaje na odklizení sněhu či sekání trávy v obci. Obec Srch má běžných výdajů velmi mnoho. Proto je zde nebudu ani uvádět úplně všechny. Největší položkou v roce 2016 byla investice do oprav komunikací a chodníků v jedné konkrétní části obce, na kterou se vynaložilo 4 800 000 Kč. Druhý nejvyšší výdaj, 1 580 000 Kč, je řazen pod kategorii „Komunální služby a územní rozvoj obce“, pod kterým si představíme vše spojené s komunálním odpadem, od nejpodstatnější činnosti jako je svoz odpadu, po nákup odpadkových košů či pytlů na třídění odpadu. Ještě si dovoluji zmínit výdaje, které mě zaujaly. Obec Srch počítá s částkou 10 000 Kč na případné živelné pohromy. Další zajímavým výdajem je poplatek za odchyt volně se pohybujících psů na veřejnosti ve výši 7 000 Kč, kdy se počítá za každého psa 1 000 Kč, v návrhu se tedy počítá s odchtem 7 psů.

Kapitálové výdaje tvoří 16% z celkové částky, což je 2 770 000 Kč. V roce 2016 obec Srch investovala zejména do výstavby nového multifunkčního hřiště, ve výši 1 900 000 Kč.

V tomto odstavci bych ráda zmínila výdaje, týkající se spolků v obci a příspěvkových organizací. Obec Srch má několik spolků nejvíce dotovaným jsou Sbor dobrovolných hasičů obce Srch, dobrovolných hasičů v Hrádku a dobrovolných hasičů za Pohránov. Dále je zřizovatelem mateřské školy a základní školy, kam musí také plynout výdaje z obecního rozpočtu. Jako poslední bych ráda zmínila, výdaje plynoucí do dobrovolného svazku obcí

„Svazek obcí pod Kunětickou horou“, kde je obec Srch jedním z členů. Dobrovolný svazek sice není příspěvkovou organizací ani spolkem, ale je to dle mého názoru specifický druh výdaje. Návrh rozpočtu Svazku obcí pod Kunětickou horou na rok 2016 je v příloze č. 3. Konkrétní výši všech těchto výdajů vyjadřuje následující graf.

Graf č. 5 Výdaje obce

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

Kromě běžných a kapitálových výdajů existuje ještě jeden druh výdajů, a to splátky jistin úvěrů. Obec Srch si v nedávné minulosti musela půjčit peníze na výstavbu školy a kanalizace v místních částech obce - Hrádek a Pohránov. V roce 2016 splatila 2 074 320 Kč.

3.5 Závěrečný účet obce a přezkum hospodaření

Po skončení rozpočtového roku obec Srch vypracovává závěrečný účet a podává žádost Krajskému úřadu Pardubického kraje, aby přezkoumal hospodaření za uplynulý rok. Schválení závěrečného účtu a přezkum hospodaření musí proběhnout do konce června roku 2017. Z důvodů, že tato bakalářská práce musí být odevzdána do konce března, nejsem schopna zakomponovat výsledky přezkumu. Mám k dispozici žádost o přezkum pana starosty, která je v příloze č. 4.

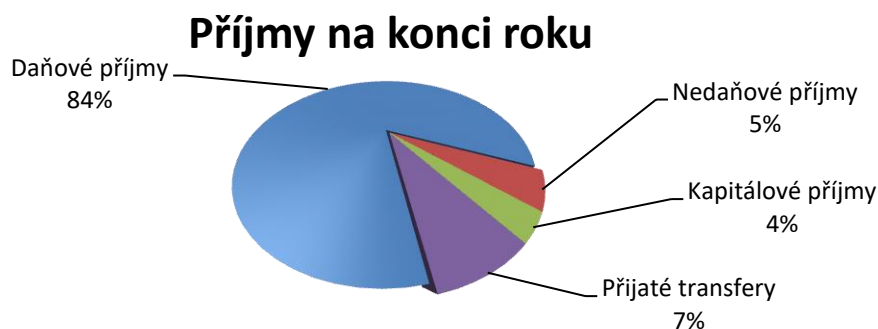
3.6 Skutečný rozpočet

Jak jsem již zmínila na začátku této kapitoly, téměř všechny údaje uvedené výše v této kapitole vycházejí z přijatého návrhu rozpočtu. Během rozpočtového roku 2016 obec Srch přijala rozpočtová opatření. A to konkrétně 10 opatření. Tato opatření samozřejmě zahýbala s rozpočtem a je rozdíl v částkách, se kterými se počítalo při tvorbě rozpočtu pro stanovený účel a částkami na konci rozpočtového roku, jaké byly opravdu vynaloženy na konkrétní účel.

Abych zde neopakovala tabulku konkrétních daňových příjmů, tak porovnání jsem uvedla již předtím v tabulce č. 2.

Jaké byly tedy skutečné příjmy, a výdaje uvedu v následujících grafech. Vycházím z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu poskytnutého od obecního úřadu obce Srch.

Graf č. 6 Příjmy na konci roku

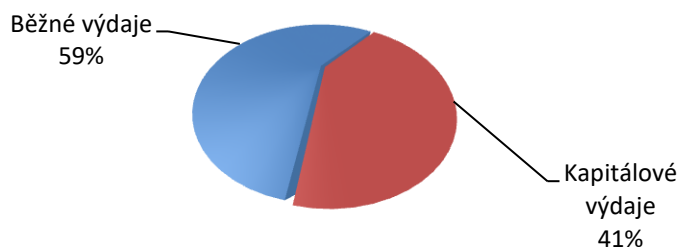
Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

Když porovnáme graf příjmů v návrhu a skutečnými příjmy, můžeme si všimnout, že všechny kategorie příjmů až na daňové se zvýšily.

U daňových příjmů byl největší rozdíl u daní z příjmů FO, PO a správních poplatků. Největší změny u nedaňových příjmů nastaly u výnosů dřeva, kde obec získala menší sumu, konkrétně o 80 564 Kč, pronájmů hrobů, kde naopak obec získala více peněz, konkrétně o 113 810 Kč a Ekokomu, kde obec získala o 50 942 Kč více než očekávala.

Graf č. 7 Výdaje na konci roku

Kategorie výdajů na konci roku

Zdroj: vlastní zpracování z dat obce Srch, 2017

Výdaje opravdu vynaložené během rozpočtového roku se liší výrazně oproti odhadovaným. Běžné výdaje se snížily o 3 299 129 Kč a kapitálové výdaje se zvýšily o 5 040 127 Kč.

Jak tedy obec dopadla na konci kalendářního roku, co se týče příjmů a výdajů v porovnání s tím co očekávala? Závěrečný účet a přezkum hospodaření, jak jsem již uvedla, ještě k dispozici nemám. Proto se to pokusím zhodnotit sama. Opět vycházím z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu poskytnutého obecním úřadem.

Celkově z mého pohledu můžu říci, že obec Srch si s hospodařením obce počínala dobře. Příjmy na konci rozpočtového roku 2016 byly vyšší, než se počítalo. Obec přijala o 1 987 774 Kč více. Tak tomu bylo i s výdaji, ale ty se nenavýšily až o tolik jako příjmy. Výdajů bylo o 1 740 998 Kč více. Obec Srch tedy zůstala na konci roku v kladném zůstatku, tento výsledek můžeme považovat za pozitivní. Můj návrh na navýšení příjmů by se týkal místních poplatků. Myslím si, že obec by mohla zavést více poplatků, jako například poplatek za užívání veřejného prostranství či poplatek ze vstupného, který by byl využíván zejména při sportovních a kulturních akcích, kterých během roku není v obci málo. A co se týče již zavedených místních poplatků, myslím si, že by se mohly zvýšit. Sazby jsou stejné již od roku 2004 a 2008 a všechny ceny se zvyšují, tedy i náklady na zajišťování těchto služeb placených z místních poplatků. V lednu 2017 byla přijatá nová OZV upravující poplatek za odpady, ale sazba zůstala stále nezměněna. Nicméně jsem tuto problematiku zvýšení poplatků diskutovala se starostou obce a bylo mi řečeno, že nad tím několikrát přemýšlel a došel k závěru, že jej zvyšovat nechce. Odůvodňuje to tím, že je rád, jak občané obce aktivně třídí odpad, a chce jim poskytnout co nejlepší služby v obci.

Zmiňuji zde služby v obci a ráda bych k nim ještě něco uvedla. Obecní úřad obce jak jsem již řekla, chce poskytovat občanům, co nejvíce bonusů. Mezi ty patří například zasílání SMS zpráv předplatitelům o konaných akcích v obci, o svozu odpadu, svozu vánočních stromků apod. Na to, jak je obec celkem malá, tak alespoň 4x ročně vydává obecní zpravodaj, který dostane každá rodina s trvalým pobytem v obci do své poštovní schránky. A jako poslední bych zmínila, že zastupitelstvo obce má ustanovenou sociální komisi, která má na starosti, řekla bych, zvláštní události. Mám tím na mysli vítání občánků a gratulování jubilantům obce. I tyto služby jsou financovány z obecního rozpočtu.

Závěr

V rámci této kapitoly bych ráda na závěr shrnula vše podstatné. Také shrnu svůj pohled na hospodaření obcí a konkrétně obce Srch, což jsem si i vytyčila v úvodu jako cíl této práce.

V první kapitole jsem vymezila základní pojmy a prameny práva problematiky obecních rozpočtů. Za stěžejní pojmy považuji základní územní samosprávný celek a rozpočet. Co se týče pramenů práva, bez ústavního zmocnění na vznik obcí a jejich hospodaření, obecního zákona jako základního pramene práva a malých rozpočtových pravidel jako odborného pramene práva by nebylo možné takovéto podrobné hospodaření obcí vůbec uskutečnit.

Ve druhé kapitole jsem se zaměřila z obecného hlediska na rozpočet obce. Uvedla jsem základní zásady uplatňované jak v rámci řízení rozpočtového procesu, tak později i při samotném hospodaření obce. Kromě zásad jsem v této kapitole vymezila pojmy vztahující se k rozpočtovému právu, jako je střednědobý výhled, rozpočtová opatření či rozpočtové provizorium. Jsem si jista, že tyto instituty každý subjekt rozpočtového práva využívá nebo někdy využil, či využije. V této kapitole jsem se ještě věnovala celému rozpočtovému procesu. Od jeho začátku, tedy návrhu rozpočtu, až po jeho konec, tedy kontrolu a hodnocení rozpočtu. Můžu konstatovat, že celý průběh rozpočtového hospodaření pro určitý rok netrvá pouze jeden kalendářní rok, ale roky 3. V jednom roce se připravuje návrh rozpočtu, v dalším roce se dle schváleného návrhu hospodaří a v následujícím roce se provádí kontrola hospodaření za předchozí rok. V mém případě tedy rozpočtové hospodaření trvalo od roku 2015 po konec roku 2017.

Třetí kapitolu, která byla věnována konkrétní obci Srch, jsem se pokusila pojmout, co nejméně teoreticky a zaměřit se spíše na pohled v praxi. Nejdříve jsem uvedla základní údaje o této obci. Poté jsem se věnovala rozpočtovému výhledu obce, jehož součástí je právě i rok 2016, tedy rok mnou zkoumaný. Došla jsem k závěru, že rozpočtový výhled pro období 2016 - 2020 obce Srch se nepřilíš lišil od přijatého návrhu rozpočtu pro rok 2016. Dále jsem konkrétně analyzovala příjmy a výdaje obce Srch. Vycházela jsem dle mého názoru z velmi podrobného rozpisu rozpočtu, který jsem poté i porovnávala se skutečně vynaloženými výdaji či příjmy. Zjistila jsem, že i takto malá obec jako je Srch, přijme během jednoho rozpočtového roku několik rozpočtových opatření. Také jsem se dozvěděla, že obec Srch postupovala v roce 2011 a 2012 dle rozpočtového provizoria.

Po napsání této bakalářské práce, můžu konstatovat, že obec Srch dělá pro své občany hodně. Snaží se neustále obec vylepšovat, zvelebovat, pořádá za rok několik kulturních akcí a celkově se snaží, aby se občané v obci měli co nejlépe. Musím říci, že obec hospodaří s péčí řádného hospodáře, a do nového rozpočtového roku přichází s kladným zůstatkem na účtu.

Tato bakalářská práce mi byla velmi přínosná. Svě teoretické znalosti jsem doplnila i o znalosti praktické. Co nejvíce jsem se snažila obohatit o informace týkající se příjmů a výdajů obce Srch. Získala jsem tím větší přehled o financování obce. Je to pro mě přínosné i z důvodů, že jsem občanem obce a také musím platit místní poplatky a nyní už vím, co přesně je z těchto poplatků financováno

Na závěr mohu konstatovat, že cíl práce byl naplněn. Svě znalosti jsem rozšířila o nové poznatky. Zjistila jsem, jaké konkrétní příjmy a výdaje má obec Srch a že hospodaří s péčí řádného hospodáře.

Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1 Porovnání rozpočtových výhledů 25

Tabulka č. 2. Daňové příjmy obce 27

Grafy

Graf č. 1 Kategorie příjmů obce..... 26

Graf č. 2 Daňové příjmy 28

Graf č. 3 Nedaňové příjmy 30

Graf č. 4 Kategorie výdajů obce..... 31

Graf č. 5 Výdaje obce 32

Graf č. 6 Příjmy na konci roku.....33

Graf č. 7 Výdaje na konci roku33

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

- KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012
- MARKOVÁ HANA, Rozpočtový proces, In: BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012
- MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008
- PAŘÍZKOVÁ Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997
- STRECKOVÁ, Yvonne, MALÝ, Ivan a kol. *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Praha : ComputerPress, 1998

Internetové zdroje:

- BŘEŇ, Jan. *Přezkoumání hospodaření obce 1*. [online]. Deník veřejné správy, 13. června 2012 [cit. 22. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6546647>>
- CÍSAŘOVÁ Eliška a PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty* [online]. Transparencyinternational, 2008 [cit. 11. března 2017]. Dostupné na <<https://www.transparency.cz/pruvodce-komunalnimi-rozpocty/>>
- PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření obcí podle novelizací, které nabyly účinnosti na přelomu roku* [online]. Deník veřejné správy, 22. května 2012 [cit. 22. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6543409>>
- *Průručka pro člena zastupitele obce* [online]. Svaz měst a obcí České republiky, 05. 12. 2014 [cit. 20. února 2017]. Dostupné na <<http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/publikace/vysla-nova-prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce.aspx>>
- *Příspěvek na výkon státní správy* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 07. 10. 2016 [cit. 20. února 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>>

Právní předpisy:

- Obecně závazná vyhláška obce Srch č. 2/2008, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, čl. 4
- Obecně závazná vyhláška obce Srch č. 3/2004, o místním poplatku ze psů, čl. 5
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy č. 181/1999
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Ostatní zdroje:

- JUDr. ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna, Ph.D., Financování a hospodaření územních samosprávných celků (přednáška), Olomouc, 29. 2. 2016
- Zápis ze zasedání zastupitelstva obce Srch konaného 2. 12. 2015 v 18:00 h. v Hrádku

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zaměřena na rozpočet obce Srch. Nejdříve v úvodu jsou vymezeny základní pojmy, které je nezbytné uvést a stejně tak i prameny práva. Dále jsou podrobně rozebrány rozpočtové zásady, které musí obec při tvorbě rozpočtu dodržovat. V teoretické části je zmíněn proces tvorby rozpočtu, který je členěn do podkapitol. Na konec jsou vymezeny odborné pojmy vztahující se k problematice obecních rozpočtů. Třetí část, praktická je zaměřena na rozpočet obce Srch, kde je uveden proces tvorby tohoto rozpočtu a analyzované jeho příjmy a výdaje se kterými se počítalo a porovnané je s těmi, co jsou na konci rozpočtového roku. Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jak daná obec hospodaří a zda může něco zlepšit.

Abstract

This bachelor thesis is focused on budget of the municipality Srch. Introduction defines basic terms, as well as sources of law. There are also discussed budget principles in detail, that the municipality must follow. Budget proces is mentioned in theoretical part, which is divided into subsections. Technical terms related to the issue of municipal budgets are defined in the end. Third part is focused on practical budget of the municipality Srch. There is listed the proces of creation this budget, and the analysis of their income and expenses that were foreseen and compared them with those who are in the end of the financial year. Main goal of this bachelor thesis was to find out how that municipality is managed and if something could be improved.

Klíčová slova

Rozpočet, obec, rozpočtová soustava, rozpočtové zásady, rozpočtový výhled, rozpočtový proces, rozpočtové příjmy a výdaje, závěrečný účet, obec Srch

Keywords

Budget, municipality, budget system, budget principles, budget outlook, budget process, budget revenues and expenses, final account, village Srch

Seznam příloh

Příloha č. 1a-Rozpočtový výhled na rok 2014-2019

Příloha č. 1b- Rozpočtový výhled na rok 2016-2020

Příloha č. 2-Návrh rozpočtu pro rok 2016

Příloha č. 3- Návrh rozpočtu svazku obcí

Příloha č. 4- Žádost o přezkum hospodaření obce

Rozpočtový výhled obce Srch na období 2014-2019

v tisících	2015	2016	2017	2018	2019
Stav peněžních prostředků na začátku roku	258	1 123	673	573	2 023
Příjmy					
Danové příjmy	15 019	15 100	15 100	15 100	15 100
Nedaňové příjmy	2 236	1 100	1 100	1 100	1 100
Kapitálové příjmy	0	0	0	0	0
Ostatní	610	500	500	500	500
Celkem	17 865	16 700	16 700	16 700	16 700
Výdaje					
Běžné výdaje	10 180	10 200	10 200	10 200	10 200
<i>z toho</i>					
Opravy obecních nemovitostí	200	200	200	200	
Běžné opravy komunikací		200	200	200	200
Kapitálové výdaje	4 920	5 000	4 800	3 000	4 000
<i>z toho</i>					
Sportovní areál Srch - příjezdová komunikace	3000				
Chodník Na Výsluní	400				
Chodník Račanská, Pohránovská	850				
Multifunkční hřiště			2000		
Oprava Sakrálních staveb u Zvoničky		5000		700	
Lesní cesty			1 600		
Stezka Hrádek, Pohránov				1 500	
Stezka Doubravice-Hrádek (realizace v příp. dotací)			400		4 000
Oprava hřbitovní zdi v Hrádku	650				
Zvýšení bezpečnosti				800	
Celkem	15 100	15 200	14 800	13 200	14 200
Financování					
Změna stavu prostředků na účtech	865	-450	-100	1 450	1 320
Cerpání úvěrů a půjček					
Splátky úvěrů a půjček (jistina)	-1 900	-1 950	-2 000	-2 050	-1 180
<i>z toho</i>					
Kanalizace Hrádek	890	890	890	890	
Přístavba MŠ	1 010	1 050	1 090	1 140	1 180
Celkem	2 765	1 500	1 900	3 500	2 500
Zůstatek peněžních prostředků na konci roku	1 123	673	573	2 023	3 343
Prebytek/schodek rozpočtu	865	-450	-100	1 450	1 320
Díluhová služba (%)	10,635	11,677	11,976	12,275	7,066

Vyvěšeno
Sejmuto

16.2.2015
3.3.2015

Rozpočtový výhled obce Srch na období 2016-2020

v tisících	2016	2017	2018	2019	2020
Stav peněžních prostředků na začátku roku	1 000	237	4 197	2 947	4 967
Příjmy					
Daňové příjmy	18 145	15 900	15 900	15 900	16 000
Nedaňové příjmy	1 802	1 800	1 800	1 800	600
Kapitálové příjmy	40	40			40
Ostatní	594	700	500	500	500
Celkem	18 581	18 400	18 200	18 200	17 100
Vydaje					
Běžné vydaje	14 630	9 900	10 400	11 500	11 500
<i>z toho</i>					
Opravy obecních nemovitostí	50	200	200		
Běžné opravy komunikací	200	200	200	1 500	1 500
U Zvoničky	4 800	1 500			
Kapitálové vydaje	2 770	2 550	7 000	3 500	3 000
<i>z toho</i>					
Stezka Hrádek-Doubravice - projekt, stezky ost	700				
Mokřad - Březinka		500			
Lesní cesty					3000
Multifunkční hřiště Srch	1900				
Stezka Srch-Hr na písku			1500		
Výstavba zázemí pro techniku		1500			
Zvelebení hřiště v Hradku		550			
Stezka Hrádek, Pohránov			1 500		
Stezka Doubravice-Hrádek (realizace v příp dotací)			4 000		
Zvelebení obcí				3 500	
Celkem	17 400	12 450	17 400	15 000	14 500
Financování					
Změna stavu prostředků na účtech	-763	3 960	-1 250	2 020	1 420
Cerpání úvěrů a půjček					
Splátky úvěrů a půjček (jistina)	-1 944	-1 990	-2 050	-1 180	-1 180
<i>z toho</i>					
Kanalizace Hrádek	800	800	800		
Přístavba MŠ	1 050	1 090	1 140	1 180	1 180
Celkem	1 181	5 950	800	3 200	2 600
Zůstatek peněžních prostředků na konci roku	237	4 197	2 947	4 967	6 387
Prebytek/schodek rozpočtu	-763	3 960	-1 250	2 020	1 420
Dluhová služba (%)	10,462	10,815	11,264	6,484	6,901

Vyvěšeno 13.4.2016
Sejmuto 27.4.2016

ROZPOČET OBCE SRCH NA ROK 2016

PŘÍJMY

Paragraf	Položka	název	Příjem
0000	1111	Daň z příjmů fyzických osob ze záv.čín.	3 440 000,0
0000	1112	Daň z příjmů fyzických osob ze SVČ	670 000,0
0000	1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapit. výnosů	330 000,0
0000	1121	Daň z příjmů právnických osob	3 550 000,0
0000	1122	Daň z příjmů právnických osob za obce	50 000,0
0000	1211	Daň z přidané hodnoty	7 362 000,0
0000	1340	Poplatek od občanů za komunální odpad	770 000,0
0000	1341	Poplatek ze psů	37 000,0
0000	1351,1355	Příjmy z hracích automatů v obci	129 000,0
0000	1361	Správní poplatky	25 000,0
0000	1511	Daň z nemovitosti (koef. 1,4)	743 000,0
0000	4112,4116	Neinv.pr.transfery - dotace	494 400,0
0000	4213	Inv. Pf. Transfery od krajů	100 000,0
1019		Příjmy z pronájmu pozemků Polnosti	57 544,0
1032		Příjmy z poskytování služeb a výrobků vytěžené dřevo z lesů	200 000,0
1037		Příjmy z pronájmu lesních pozemků	5 094,0
2221		Provoz veřejné silniční dopravy příjem z provozování automatu na jízdenky MHD neobsazeno	2 000,0
3314		Činnosti knihovnické členské příspěvky čtenářů	8 800,0
3412		Sportovní zařízení v majetku obce pronájem sportoviště (kurt, tělocvična, nové kabiny)	85 000,0
3632		Pohřebnictví pronájem hrobů	56 000,0
3639		Komunální služby a územní rozvoj j.n. prodej pozemků, pronájem nemovitosti	54 000,0
3722		Sběr a svoz komunálních odpadů pronájem popelnic, BIO odpad, vratky za vybraný papír	157 000,0
3725		Využívání a zneškodňování komun.odpadů zpětná platba EKOKOM za systém třídění	220 000,0
6171		Činnost místní správy - různé poplatky	35 000,0
6310		Obecné příjmy a výdaje z finančních operací úroky na BU	1 000,0
		SOUCET - příjmy celkem	18 581 838,00

Sádko příjmu a výdaje **1 182 292,00** příjmy-výdaje

Financování:

8115	Změna stavu krátkodobých prostředků na účtech	892 028,00
8124	Splátky dlouhodobých půjček (jistiny)	-2 074 320,00
	Financování celkem	-1 182 292,00

stav běžného účtu k 31.12.2015 **1 000 000,00**

stav běžného účtu k 31.12.2016 **107 972,00** kumulovaný přebytek

Závazné ukazatele

	ZS a MS Srch - dotace	590 000,00
	ZO ČMÚJ Stare Hradíste	20 000,00
	Tělovýchovná činnost v obci	300 000,00
	Svazek obcí pod Kunětickou horou	15 000,00
	SDH Srch, Hr, Pohr - neinvestiční dotace	120 000,00

VÝDAJE

Paragraf	Položka	název	Výdej
		neobsazeno	
1036		Odměna lesního hospodáře	11 000,00
1037		Neinvestiční transfery občanským sdružením Dotace myslivcům	20 000,00
2212		Silnice Komunikace Zvonička, zimní údržba, projekty	5 515 000,00
2221		Provoz veřejné dopravy MHD "47"	1 168 000,00
2321		Odvádění a čištění odpadních vod a nakl.s kaly Opravy kanalizací	70 000,00
3113		Základní školy dotace zřizovatele opravy a udržování nákup vybavení kuchyně	605 000,00
3314		Činnosti knihovnické - nové knihy, provoz	109 000,00
3341		Rozhlas a televize-poplatky ze zákona	4 400,00
3399		Ostatní záležitosti kultury Sociální komise, vítání občánků, výlety atd...	60 000,00
3412		Sportovní zařízení v majetku obce opravy, energie, údržba, výstavba sportovních zařízení	2 396 000,00
3419		Neinvestiční transfery občanským sdružením dotace místním sportovním spolkům	300 000,00
3631		Veřejné osvětlení opravy, energie	370 000,00
3632		Pohřebnictví údržba hřbitovů, drobné nákupy	30 000,00
3635		Územní plánování pořízení územní studie - lokalita JIH	70 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj údržba a provoz komunální techniky, drobný materiál	338 500,00
3722		Sběr a svoz komunálních odpadů Komunál, bio, pytle, sběrný dvůr	1 580 000,00
3745		Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň sekání, údržba, PHM, nákup techniky	485 000,00
4319		Ostatní výdaje související se sociál.poradenstvím dar obce handicapovaným	5 000,00
4351		Osobní asist., peč.služba a podpora samost.bydlení obědy důchodcům, péče	22 000,00
5512		Požární ochrana - dobrovolná část energie hasičárny, údržba, nákup techniky, dotace SDH	337 300,00
5212		Ochrana obyvatelstva - živelné pohromy	10 000,00
6112		Zastupitelstva obcí odměny zastupitelům, odvody, cestovní náhrady	777 000,00
6171		Činnost místní správy mzdy zam, energie OU, provoz OU, údržba budov	2 723 800,00
6310		Obecné příjmy a výdaje z finančních operací platba úroků z úvěrů, bankovní poplatky	261 546,00
6320		Pojistění pojištění obecního majetku	60 000,00
6399		Ostatní finanční operace daň z příjmu obce - odvod (kryje se s příjmem 1122)	50 000,00
6402		Finanční vypořádání minulých let platby vyplývající z veřejnoprávních smluv - přestupky	21 000,00
		SOUCET - výdaje celkem	17 399 546,00

Ing. Lukáš Panchártek
starosta obce Srch

(Handwritten signature)

**Svazek obcí
pod Kunětickou horou**

IČO 70983097
533 05 Dřiteč 116

OZNÁMENÍ

Svazek obcí pod Kunětickou horou

Podle § 11, odstavce 2 Zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. předkládá tímto návrh rozpočtu Svazku obcí pod Kunětickou horou na rok 2016:

Paragraf	Pol.	PŘÍJMY	Částka
0000	4121	Dotace od obcí	172920
			172920
Paragraf	Pol.	VÝDAJE	
3639	5163	Pojštění měřičů rychlosti	9300
3839	5166	Konzultační služby	70000
3639	5188	Gordic roční převod dat, roční poplatky	6000
3639	5169	Služby účetnictví	12000
3639	5169	Ostatní služby	37820
3639	5175	Občerstvení	10000
3639	5229	Příspěvek MAS	25000
6310	5163	Služby peněžních ústavů-bankovní poplatky	3000
			172920

Jozef Petrevec
Předseda SO PKH

Vyvěšeno dne 20.11. 2015
Sejmuto dne 8.12. 2015

Zveřejněno v elektronické podobě stejným způsobem.

Územní celek:

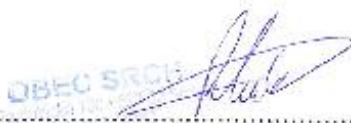
Obec srch, Pardubická 100, Srch, 53352

V ...Srchu..... dne 20.2.2017.

Žádost o přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku, dobrovolného svazku obcí za rok 2017

V souladu s § 42 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a s § 4 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, žádáme o přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku...OBCE SRCH..... za kalendářní rok 2017.

Počet obyvatel přihlášených v obci k trvalému pobytu ke dni 1. ledna 2017 je 1597..... Obec *průvozuje / neprovozuje* hospodářskou činnost.

.....
(Starosta obce,
osoba určená stanovami dobrovolného svazku obcí,
jméno, příjmení a podpis)

(Otisk úředního razítka)

Poznámka:

Žádost se doručuje na Krajský úřad prostřednictvím datové schránky